

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
ŽUPANIJSKO PRAVOBRANITELJSTVO

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
SKUPŠTINA
ŠIROKI BRIJEG

Primitjeno: 26.03.2026			
Org. št.	Broj	Opis	Vrijednost
01	01-9277		26

Broj: ŽP: 19/26
Široki Brijeg, 23.03.2026.godine

SKUPŠTINA ŽZH
n/r Predsjednika g. Ivana Jelčića

Predmet: Dostava Izvješća o radu za 2025. godinu.

U pritvku ovog akta dostavljamo Vam Izvješće o radu Županijskog pravobraniteljstva Županije Zapadnohercegovačke za 2025. godinu .

Prilog:
-Izvješće

S poštovanjem,

Županijski pravobranitelj
Mate Lončar v.r.

**Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
ŽUPANIJSKO PRAVOBRANITELJSTVO – ŠIROKI BRIJEG**

Br: ŽP:19/26

**IZVJEŠĆE
o radu za 2025. godinu**

ŠIROKI BRIJEG, ožujak 2026. godine

- U V O D -

Županijsko pravobraniteljstvo Široki Brijeg je samostalno tijelo Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu Županija), koje svoje zadaće obavlja sukladno Zakonu o pravobraniteljstvu u Županiji Zapadnohercegovačkoj, dakle sa ovlastima za poduzimanje mjera i pravnih sredstava radi pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Županije, njezinih tijela i tijela koje nemaju svojstvo pravne osobe, a koja se financiraju iz proračuna Županije ili u odnosu na njih Županija obavlja osnivačka prava. Županijsko pravobraniteljstvo može zastupati i pravne osobe koje osniva Županija i koje se financiraju iz proračuna Županije, ukoliko je to predviđeno aktom o osnivanju pravne osobe i ako je to zastupanje moguće po pravilima postupka u kojem bi se vršilo zastupanje.

U obavljanju prednjih poslova zastupa Županiju i njena tijela, druga tijela i fondove pred nadležnim sudovima na području Županije kao i drugim sudovima izvan Županije, a odnose se na prednja tijela kao stranke u postupku.

Sukladno tome, zastupanje se odnosi na parnični postupak, ovršni postupak, postupak upravnih sporova, kazneni postupak, vanparnični postupak, zemljišno-knjižni postupak, te druge postupke koje nemaju svojstvo stranačkog zastupanja (postupci davanja mišljenja u pogledu ispunjavanja obveza po čl.19. Zakona o pravobraniteljstvu, postupci davanja suglasnost na određene pravne poslove, te postupci unutarnjeg administriranja odnosno uprave ovoga pravobraniteljstva).

- P R E D M E T I U R A D U -

Po svim prednjim postupcima tijekom 2025. godine u radu je bilo ukupno **744** predmeta. Tijekom 2025.godine zaprimljeno je **243** novih predmeta, a u radu je bilo **501** neriješen predmet iz prethodnih godina.

Tijekom godine riješeno je **241** predmet, dok je ostalo neriješeno **503** predmeta.

U odnosu na 2024. godinu ukupno u radu je isti broj predmeta, a što se tiče parničnih predmeta u tekućoj godini je više za 9 parničnih predmeta u odnosu na 2024. godinu. Što se tiče ovršnih predmeta u ovoj godini imali smo 14 predmeta manje u radu u odnosu na 2024. godinu.

Pregled predmeta po pojedinim oblastima:

Parnični postupak »P» zaprimljeno je **27** predmeta. Iz prethodnih godina bilo je **69** neriješenih predmeta, te je tako ukupno bilo **96** predmeta u radu, od kojih je **31** riješeno, a **65** ostalo neriješeno.

Ovršni postupak «I» tijekom 2025. godine zaprimljeno je **96** predmeta, iz prethodnih godina neriješeno je **419** predmeta, tako da je ukupno u radu bilo **515** predmeta, od kojih je **88** završenih, a **427** neriješenih predmeta.

U upravnom postupku «U» tijekom 2025. godine nije zaprimljen nijedan predmeta iz prethodne godine nema neriješenih predmeta.

Vlastitih predmeta «ŽP» tijekom 2025.godine zaprimljeno je **62** predmeta, iz prethodnih godina nema neriješenih predmeta, dok je ukupno u radu bilo **62** predmeta, riješenih **62**, a

neriješenih predmeta nema. Kod ovih predmeta nadležnost je vođenje upravne organizacije i administracije Županijskog pravobraniteljstva i drugih poslova vezanih za evidenciju vođenja poslova, te smo nastojali okončati sve zaprimljene predmete.

U 2025. godini ovom pravobraniteljstvu dostavljeno je 44 pismena zahtjeva za davanje mišljenja, «M», neriješenih iz prethodnih godina je 0, ukupno u radu ima 44 predmeta, riješenih mišljenja ima 44, dok neriješenih nema.

Kod ostalih predmeta «R» primljeno u 2025. godini je 14 predmeta, neriješeno iz prethodnih godina 13, ukupno u radu bilo je 27 predmeta, od toga riješeno je 16 predmeta, a neriješeno 11 predmeta.

Predmeti "SU" u 2025. godini nije bio zaprimljen niti jedan takav predmet.

U odnosu na zaštitu imovine i imovinskih interesa Županije i drugih tijela najvažniji je parnični postupak (P) u kojem postupku, uglavnom, Županija i druga županijska tijela se pojavljuju u svojstvu tuženika, gdje je tužbeni zahtjev u većini predmeta usmjeren na naplatu potraživanja odnosno dugovanja i naknadu štete, (kao i potraživanja plaća iz radnih odnosa), te tužbi radi utvrđenja i uknjižbe nekretnina, sve na teret proračuna Županije.

U 2025. godini ukupna vrijednost pravomoćno završenih parničnih predmeta u kojima je Županija Zapadnohercegovačka tužena iznosi 443.398,66 KM, od tog iznosa uspjeli smo obraniti ŽZH, odnosno onemogućiti da se iz proračuna isplati iznos od 437.706,06 KM neosnovanih potraživanja.

Izgubili smo parnične sporove u iznosu od 5.692,60 KM, a radi se o 2 izgubljena parnična predmeta.

Ukupna vrijednost svih parničnih predmeta u radu u kojima je Županija tužena stranka iznosi 53.463.628,21 KM. (Tu su i pravomoćno završeni parnični predmeti u 2025. godini). Radi se o sljedećim predmetima koji su u radu:

- Lager d.o.o. – tužba radi naknade štete – vsp. 44.448.288,30 KM;
- Ivan Mrvelj i Josip Mrvelj – naknada štete – vsp. 6.094.231,92 KM;
- Gentile d.o.o. Ljubuški – namirenje štete iz oduzete imovinske koristi – vsp. 1.489.281,00 KM;
- Violeta d.o.o. Grude – stjecanje bez osnova i naknada štete – vsp. 590.000,00 KM;
- EuroFish-Riba d.o.o. – naknada štete – vsp. 496.142,00 KM;
- Ukraskamen d.d. Posušje – isplata zakupnine – vsp. 454.608,00 KM;
- Božo Mandić – tužba radi naknade štete – vsp. 178.000,00 KM;
- Mira Vranješ – tužba radi isplate razlike plaće – vsp. 62.767,32 KM;
- Vesna Šego – radni spor – vsp. 51.154,68 KM;
- Mario Bašić – poništenje rješenja o otkazu – vsp. 30.001,00 KM;
- Mario Buntić – isplata troškova postupka – vsp. 29.147,29 KM;
- Ljilja Zovak – radni spor – vsp. 29.025,29 KM;
- Ivan Boras i dr. – naknada štete – vsp. 28.500,00 KM;
- Mladen Šimić – radi isplate – vsp. 17.449,44 KM;
- Slađana Soldo i dr. – tužba radi isplate – vsp. 12.600,00 KM;
- Vesna Rezić i dr. – tužba radi isplate – vsp. 11.500,00 KM;
- Ružica Kraljević i dr. – tužba radi isplate – vsp. 10.001,00 KM;

- Marko Zelenika – poništaj rješenja – vsp. 10.001,00 KM;
- Gracija Jukić – radi nezakonnosti rješenja – vsp. 10.001,00 KM;
- Brigita Vasilj i dr. – tužba radi isplate – vsp. 12.000,00 KM;
- Ivana Draškić i Adriana Tomić – radni spor – vsp. 9.980,00 KM;
- Karmila Pehar – zaštita prava iz radnog odnosa – vsp. 9.271,98 KM;
- Ljiljana Đerek i dr. – tužba radi isplate – vsp. 7.171,95 KM;
- Tomislav Šošć – radi isplate, radni spor – vsp. 6.191,53 KM;
- Tomislav Čuvalo – radi isplate – vsp. 6.087,58 KM;
- Dražen Pehar – zaštita prava iz radnog odnosa – vsp. 6.000,00 KM;
- Žarko Zeljko – tužba radi naplate troškova postupka – vsp. 5.865,00 KM;
- Zdenka Alpeza – zakljućenje ugovora o kupoprodaji stana – vsp. 5.000,00 KM;
- Ivona Glavaš i dr. – tužba radi isplate – vsp. 4.800,00 KM;
- Žarko Zeljko – tužba radi isplate – vsp. 3.005,00 KM;

U 2025. godini ukupna vrijednost pravomoćno završenih parničnih predmeta u kojima je Županija Zapadnohercegovačka tužitelj protiv pravnih i fizičkih osoba je 303.465,00 KM, a radi se o tri predmeta u kojima je spor riješen u našu korist, a radi se o isplati duga – koncesijske naknade.

Ukupno u radu imamo još 16 parnični predmet u kojima je Županija tužitelj radi isplate koncesijske naknade, isplate duga, stjecanje bez osnova i naknada štete, a vrijednost predmeta spora je 483.813,86 KM.

Što se tiče parničnih postupaka u izvješću za 2025. godinu primjećujemo da se povećao broj pravomoćno završenih parničnih predmeta u odnosu na 2024.godinu.

U svezi problematike naknade štete iz kaznenih djela i oduzimanja protupravne imovinske koristi, kada je šteta element te protupravne imovinske koristi, bez obzira na odredbe kaznenog zakona FBiH-a, potrebno je istaći da je Županija Zapadnohercegovačka donijela svoj Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom (N.N. ŽZH 24/15) kojim se uređuju uvjeti i postupak oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom u Županiji Zapadnohercegovačkoj, upravljanje privremeno i trajno oduzetom imovinom i utemeljenje mjerodavnog tijela za upravljanje oduzetom imovinom u Županiji.

Ustavni sud FBiH odlučujući o zahtjevu Premijera FBiH za ocjenu ustavnosti Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom je donio Presudu broj: U-24/24, od 23.04.2025.godine, kojom se utvrđuje da Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom (N.N. ŽZH br. 24/15; 1/16; i 7/24;) nije u suglasnosti s Ustavom FBiH.

Ustavni sud Federacije zaključuje da je čl. 42. osporenog Zakona propisano da danom stupanja na snagu tog zakona prestaje primjena svih pozitivnih propisa, svih razina vlasti koje reguliraju navedenu oblast.

Dakle, županijski zakonodavac je navedenim odredbama Zakona isključio iz primjene federalne propise koji uređuju pitanje oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom. Na ovaj način je jedna federalna jedinica stavila izvan snage propise federalne razine vlasti, što predstavlja izravnu povredu Ustava FBiH-a i načela na kojima taj ustav počiva, a to je načelo vladavine prava koja se ogleda u ustavnosti, zakonitosti, hijerarhijskom poštivanju propisa i pravnoj sigurnosti u cjelini.

Ustavni sud navodi da je evidentno da kaznenopravna oblast spada u isključivu nadležnost FBiH-a te da županije kao federalne jedinice u toj oblasti nemaju nadležnost izuzev one koja je propisana Ustavom FBiH.

Također navodi da nadležna zakonodavna tijela Županije mogu donijeti samo propise iz oblasti upravljanja sudovima u cilju poboljšanja njihovog rada i efikasnosti, ali ne mogu donositi zakone iz kaznenopravne oblasti.

Sukladno Odluci Ustavnog suda FBiH Vlada ŽZH je donijela rješenje o razrješenju Povjerenstva za oduzimanje nezakonito stečene imovine broj: 01-781-1/25-75, od 30.06.2025.godine, čime je prestala primjena Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom u ŽZH.

Što se tiče **predmeta „M“ (mišljenja)** ističemo da smo ista davali u skladu sa zakonom, da smo poštivali rokove, da naša mišljenja ne obvezuju, te smatramo da bi bilo uputno da Ministarstva vode računa o pribavljanju proceduralne potrebite dokumentacije kako bi Pravobraniteljstvo moglo sagledati sveukupno dokumentaciju i dati kvalitetno mišljenje.

Nadalje, i ono što trebamo istaći odnosi se na upis nekretnina sukladno Zakonu o stvarnim pravima. Naime, čl. 361. Zakona o stvarnim pravima (Sl. Novine FBiH br. 66/2013 i 100/13) Županijsko pravobraniteljstvo moglo je pokrenuti postupak upisa prava vlasništva na svim nekretninama na području ŽZH, za koje smatra da bi ŽZH trebala biti vlasnik. Tu spadaju šume, pašnjaci, šumska zemljišta, poljoprivredna zemljišta i nekretnine koje su bile u vlasništvu bivših društvenih - državnih poduzeća, a koji nisu privatizirani.

Sukladno prednje rečenom, Skupština ŽZH je dana 05. lipnja 2018.godine donijela Odluku o utvrđivanju prava vlasništva nad nekretninama u korist ŽZH (N.N. ŽZH br. 11/18) temeljem koje je Županijsko pravobraniteljstvo podnijelo zahtjeve za uknjižbu prava vlasništva nad nekretninama objavljenim u prednjoj Odluci, kod nadležnih Zemljišno - knjižnih ureda.

Za općinu Grude i Grad Ljubuški svi podneseni zahtjevi su pravomoćno odbijeni od strane Općinskog i Županijskog suda, te je izjavljena apelacija Ustavnom sudu BiH koji je istu odbio. Dok je za Grad Široki Brijeg odbijen je naš zahtjev, te je uložena apelacija Ustavnom sudu koja je odbijena. Za općinu Posušje isti je odbijen, zbog čega je uložena žalba Županijskom sudu Široki Brijeg, a koji je žalbu odbio.

Tijekom 2025.godine zaprimili smo nekoliko tužbi u kojima fizičke osobe traže utvrđenje na nekretninama, odnosno priznavanje prava vlasništva temeljem posjeda na nekretninama, a u kojima su sudovi zauzimali različite stavove. U zadnje vrijeme sudovi su zauzeli stav da se radi o imovini države BiH. Bez obzira na sve navedeno Pravobraniteljstvo je podnijelo zahtjev za prijavu prava vlasništva na temelju Zakona o imovini Županije Zapadnohercegovačke, Zakon o upravljanju državnom imovinom, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka, Zakon o premjeru i katastru zemljišta i naše Odluke o utvrđivanju prava vlasništva na nekretninama u korist ŽZH za sve nekretnine na području ŽZH sa zahtjevom da se donese rješenje o upisu vlasništva na ŽZH. Također moramo istaći da smo na području Grada Ljubuškog uspjeli upisati u posjed oko 138 hektara poljoprivrednog zemljišta koje je bilo u posjedu poduzeća Hepok D.K.M. OOUR „Vinarija Ljubuški“, a nakon toga smo podnijeli zahtjev za upis prava vlasništva na navedenom zemljištu Općinskom sudu u Ljubuškom koji zahtjev još nije riješen.

U svome radu ovo pravobraniteljstvo i u parničnim i ovršnim predmetima, često, da bi dokazao u konkretnom predmetu neke činjenice i da bi uspio u konačnici u sporu, mora predlagati provođenje raznih vještačenja, tako da od strane suda dobivamo naredbe da

uplatimo troškove istih, koji znaju biti i do visine 1.000,00 KM, a koji su nužni za završetak određenog postupka.

Što se tiče **ovršnih predmeta** pokrenuli smo ovrhu po pravomoćnim presudama protiv gotovo svih dužnika, kao što smo uložili prigovore i žalbe protiv ovršnih postupaka pokrenutih protiv Županije Zapadnohercegovačke.

Tijekom 2025. godine protiv Županije Zapadnohercegovačke kao ovršenika pokrenuto je ukupno 8 ovršnih postupaka, ukupna vrijednost tih predmeta je 18.793,15 KM. Radi se o predmetima gdje je dozvoljena ovrha temeljem pravomoćne presude i pravomoćnih rješenja o dosudi troškova kaznenog postupka odvjetnicima, radi isplate duga, odvjetničkih troškova i naknade štete.

Mišljenja smo, kako sud u ovršnim postupcima postupa suprotno Zakonu o ovršnom postupku, a koji je predvidio da se ne mogu plijeniti stalna sredstva za rad Federacije, Županije, općine i javnog fonda, koja sredstva služe za obavljanje redovne djelatnosti.

Takva rješenja bez obzira na naše prigovore i žalbe potvrđuje Županijski sud, koja rješenja postaju pravomoćna i mogu ići ili idu na provođenje kod banke.

Također ističemo da u naplati troškova kaznenog postupka koje ovo Pravobraniteljstvo obavlja ima puno posla i troškova, te se gubi puno vremena i možemo reći da učinak takve naplate nije dovoljno efikasan. Problemi koji otežavaju završetak ovakvih postupaka vezani su za nedostatak potpunih podataka za ovršenike, kao što su adrese, JMBG, te imovinske kartice ovršenika i dr.

Ovo pravobraniteljstvo nailazi na velike otpore od strane Suda vezano za rješenja koja donose za utvrđivanje pristojbene obveze. Naime, mnoga rješenja nemaju potrebite podatke, a koji podaci su neophodni za pokretanje ovršnog postupka.

Smatramo da sud poznaje pravo, pa samim tim i činjenicu da su ovakva rješenja nepodobna za ovrhu. Svako doneseno rješenje kojim se utvrđuje da je netko dužan platiti pristojbenu obvezu donosi se na temelju pravomoćne presude koja mora sadržavati bar osnovne elemente (generalije). Županijsko pravobraniteljstvo pokušalo je i dalje pokušava pronaći rješenje na način da sami pokušavaju doći do predmetnih podataka, međutim mnogi predmeti su već u arhivi suda i to je praktički vrlo složen posao i pravobraniteljstvu je nemoguće doći do podataka tako da smo bili prinuđeni vraćati nepotpuna rješenja sudovima.

Što se tiče samog Zakona o sudskim pristojbama, većina ovih predmeta je u radu, većina nije završena, budući da je sam postupak naplate vrlo otežan.

Također ističemo da smo u svom radu zamijetili dosta predmeta gdje su pristojbeni obveznici strane fizičke i pravne osobe, a koja osobe bi trebale predujmiti troškove prije postupka, pa da se mogu naplatiti određeni troškovi, nažalost i tu su propusti, tako da je nemoguće pokrenuti ovršni postupak protiv istih, osim slanja opomene prema tim dužnicima.

Ovo pravobraniteljstvo se u ovim ovršnim postupcima susreće i sa drugim otežavajućim okolnostima, pa da ne nabrajamo posebno, ističemo jednu, a to je da nas sudovi obvezuju da mi plaćamo troškove provođenja ovršnog postupka, tako da gledajući sve ukupno, sve okolnosti vode na onemogućavanje, otežavanje i nezavršavanje u konačnosti samog ovršnog postupka.

Što se tiče naplate sudskih pristojbi u ovoj godini uspjeli smo naplatiti 60.329,00 KM.

Radi razvidnog pregleda, pobrojani predmeti po navedenim parametrima su prikazani u slijedećoj tabeli:

Postupak	Primljeni u 2025.	neriješeno iz prethodnih godina	ukupno u radu	riješeno	neriješeno
« P » parnični predmeti	27	69	96	31	65
« I » ovršni predmeti	96	419	515	88	427
«ŽP » predmeti uprave pravobraniteljstvu	62	0	62	62	0
« R » ostali predmeti	14	13	27	16	11
« M » pravna mišljenja	44	0	44	44	0
« U » upravni predmeti	-	-	-	-	-
SU ovjera ugovora o otkupu stanova	-	-	-	-	-
UKUPNO:	243	501	744	241	503

Iz svega se može izvući zaključak u svezi organizacije rada ovog pravobraniteljstva da smo u dobroj mjeri ostvarili poslove iz svoje nadležnosti.

Smatramo da smo stručno i kvalitetno odradili sve poslove koji su se pojavili u radu, a o svim bitnim postupcima, pogotovo onima koji mogu imati utjecaj na proračun županije, pravovremeno su izvješteni Vladi i nadležna resorna ministarstva, s tim što se može uz sve ovo dodati iscrpni rad sa strankama s kojim po našem zakonu i nismo pozvani i morali uredovati.

Stručnu pravnu pomoć pružili smo svim ministarstvima i dr. tijelima uprave, školama, poduzećima, Zavodu za javno zdravstvo i svima koji su zatražili našu pomoć.

Županijsko pravobraniteljstvo je uputilo informaciju Vladi ŽZH i Ministarstvu obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, vezano za tužbe djelatnika škola koji potražuju razliku plaće između visoke i više stručne spreme, a imajući u vidu da je Vrhovni sud FBiH donio presude u korist djelatnika škola, predlagali smo da se zakluče sudske nagodbe samo u predmetima

koji su po prednjem osnovu kako bi se izbjegli daljnji troškovi postupka i izuzetno visoki odvjetnički troškovi.

Pored pismenih mišljenja u složenijim pravnim stvarima za koje je trebalo proučavanje propisa i dokumentacije, ovo pravobraniteljstvo je dalo mišljenja iz različitih oblasti prava i to kroz savjetovanja u uredu, a u žurnim stvarima i putem telefona.

Isto tako smo davali pravno mišljenja za predmete za koje ne postoji obveza, te smo pomogli tijelima koja su nam se obratila za pomoć.

Smatramo potrebnim istaći da smo se trudili da sve bude u zakonskim okvirima vodeći računa o zaštiti imovine županije.

Da bi pravobraniteljstvo moglo normalno obavljati svoje zadaće i poslove te valjano zastupati u postupku, ubuduće je potrebna još bolja suradnja od strane nadležnih tijela Županije prvenstveno u pravodobnoj dostavi zatraženih podataka i dokumentacije koja se odnosi na konkretan predmet odnosno spor, a sve u interesu i cilju uspješnog rješavanja pravnih stvari.

Nadalje, početkom kolovoza 2025.godine Zamjenica županijskog pravobranitelja Gordana Nenadić otišla je u mirovinu, do danas njeno mjesto nije popunjeno iako je Županijski pravobranitelj u više navrata i pismeno i usmeno predlagao, te tražio da se raspiše Javni natječaj za imenovanje novog Zamjenika županijskog pravobranitelja.

Također u rujnu 2025.godine stručnoj savjetnici za pravne poslove i praćenje sudske prakse Petri Kožul prestao je radni odnos zbog dobrovoljnog istupanja iz tijela državne službe, s tim da imenovana ima pravo na povratak na navedeno radno mjesto u roku od jednog mjeseca od prestanka funkcije Savjetnika ministra u Ministarstvu pravde BiH.

Zbog prednje navedenog očito je da je trenutno u Županijskom pravobraniteljstvu otežan rad, zbog manjka pravnog kadra.

Županijski pravobranitelj

Matej Lončar

